

ZIJN DIE INSECTENHAPJES WEL VEILIG?

- Insecten mogelijk allergeen of vervuild.
- Introductie *novel foods* traag door strenge regulering.

Nieuwe eiwitbronnen zijn nodig om de wereld te voeden. Daarom vinden we steeds vaker insecten, algen en zeewier op het menu. Maar hoe veilig zijn die *novel foods* eigenlijk? Dat weten we nog niet, blijkt uit onderzoek van Rikilt.

Insecten eten is hip, mede door het onderzoek, de boeken en de borrelhapjes van de Wageningse entomologen. Ze bevatten hele voedzame eiwitten, maar we weten nog niet hoe veilig de sprinkhanen en meelwormen zijn, zegt Marjolein van der Spiegel van Rikilt. Ze onderzocht de voedselveiligheid van insecten en andere *novel foods* via een literatuurstudie.

‘Als je insecten bijvoorbeeld van een rijstveld haalt, kunnen er pesticiden op zitten’, zegt Van der Spiegel. ‘Ook kunnen insecten zware metalen en schadelijke bacteriën bevatten en kunnen de eiwitten allergeen zijn. Het hangt van het type insect af en het milieu waarin ze leven. Dat moet je specifiek onderzoeken voordat je ze als voedingsmiddel toelaat in Europa.’ Ook andere nieuwe eiwitbronnen als algen, zeewier en koolzaad kun-

Salade met onder meer sprinkhanen en meelwormen.

nen schadelijk zijn voor de volksgezondheid. Van algen en zeewier is bekend dat ze makkelijk zware metalen opnemen. Juist daarom worden ze veel gebruikt in de afvalwaterzuivering. Maar die zware metalen wil je niet in het voedsel of veevoer. Ook acht Van der Spiegel de kans groot dat koolzaad allergene eiwitten bevat, omdat het familie is van het allergeen mosterdzaad. Dat moet allemaal worden uitgezocht en gereguleerd. Tot die tijd zijn deze *novel foods* niet toegelaten in de Europese Unie. De toelatingsprocedure van deze nieu-

we voedingsproducten kan maar liefst drie tot vijf jaar duren.

BSE

De toelatingsprocedure om de insecten en algen te gebruiken als veevoer is iets eenvoudiger en sneller maar nog steeds lastig. Zo buigt de EU zich nu over de vraag of we insecten moeten beschouwen als dieren. Als het antwoord positief is, dan mogen we insecten niet verwerken in veevoer, vanwege de Europese BSE-wetgeving. Om dat toch mogelijk te maken moet dus eerst de EU-wetgeving worden aan-

gepast. De EU moet de wetgeving aanpassen en verduidelijken om de ontwikkeling van deze *novel foods* te stimuleren, stelt Van der Spiegel deze maand in het tijdschrift *Comprehensive Reviews in Food Science and Food Safety*.

Daarnaast is de industrie, waaronder Nederlandse insectenkwekers, aan zet om dossiers aan te leveren over hun product voor toelating op de Nederlandse voedselmarkt. Want in de EU zijn al diverse algensoorten goedgekeurd als *novel food*, maar nog geen insecten. **AS**

BOEREN VERVANGEN VOEDSEL DOOR QAT

- Verbouw verdovend middel levert boeren meer op.
- Afname voedselteelt zorgwekkende ontwikkeling.

Veel kleinschalige boeren rond de Ethiopische stad Hawassa schakelen momenteel over van voedselgewassen op de verbouw van qat. Het verdovende middel levert de kleine boeren twee tot drie keer zoveel op en vergt minder arbeid en kosten. Dat concluderen Wageningse en Afrikaanse promovendi na een

trainingscursus in Ethiopië. De cursus was georganiseerd door drie Wageningse onderzoekscholen, met daarnaast deelnemers van Afrikaanse universiteiten. In totaal deden 25 promovendi uit 17 landen in oktober onderzoek in de regio. Ze vormden vier multidisciplinaire teams met daarin agronomen, economen, ecologen, bodemkundigen en antropologen. De promovendi kregen methoden aangereikt voor systeemanalyse om boerenbedrijven te doorgronden en gingen daarna het veld in.

De verschuiving van de voedsel-

productie naar qat is een zorgwekkende ontwikkeling. Boeren in de regio hebben van oudsher vooral gemengde bedrijven met zowel vee- als plantenteelt, maar nu lonkt de hoge opbrengst van de lucratieve drug. Daardoor neemt het voedselaanbod af, terwijl de bevolking in de regio juist toeneemt. Daarnaast neemt het aantal lokale gebruikers van qat toe, wat leidt tot een groeiende lusteloosheid en diefstal onder jongeren.

De promovendi bedachten ook interventies om de groei van de qatproductie tot staan te brengen.

Een optie is dat de regering de verbouw van koffie gaat stimuleren, hoewel deze *cash crop* minder oplevert dan qat. Eenvoudige oplossingen voor het voedselvraagstuk zijn er niet, zegt begeleider Ken Giller. Qat is inmiddels het op drie na belangrijkste exportgewas van Ethiopië, het vindt gretig aftrek in Somalië en het Midden-Oosten.

De promovendi en begeleiders van de Wageningse onderzoekscholen verbleven twee weken in Ethiopië. De onderzoekscholen organiseren iedere twee jaar een cursus op locatie. **AS**